

Пархоменко Вікторія Вікторівна,
кандидат економічних наук, доцент,
декан фінансово-економічного факультету,
доцент кафедри менеджменту,
маркетингу та публічного управління;
Національна академія статистики, обліку та аудиту

МІЖНАРОДНА ФІНАНСОВА ДОПОМОГА ЯК ОСНОВА МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Внаслідок повномасштабного вторгнення РФ на територію України країна щоденно зазнає величезних втрат. У першу чергу страждає економіка та український бізнес: зменшення майже на третину обсягу ВВП, пов'язане із руйнуванням підприємств промисловості та житлово-комунального господарства, об'єктів соціальної інфраструктури, логістичних ланцюгів, об'єктів енергетичної галузі тощо. Крім того, значно скоротилися земельні площі, придатні для ведення агропромислового бізнесу внаслідок окупації та забруднення вибухонебезпечними залишками (а це майже 5 млн. га земель сільськогосподарського призначення).

Відбулося різке падіння інвестиційної діяльності. Так, за даними Міністерства фінансів України обсяги закордонних інвестицій в економіку України скоротилися з 6 687 млн.дол у 2021 році до 190 млн.дол. у 2022 [1].

Інфляція, що постійно зростає, знецінення національної валюти та зростання боргів, зменшення експорту та імпорту (внаслідок скорочення споживчого попиту населення), прогресуючий рівень безробіття (за даними НБУ у 2022 році рівень безробіття в Україні становив 21,1%, у 2023 очікується – 19%); обмеженість фінансових ресурсів та переорієнтація державних видатків на оборону та військове забезпечення; психологічні та демотиваційні наслідки, зниження якості людського капіталу стають актуальними проблемами та питаннями пов'язаними з забезпеченням макроекономічної стабільності країни [2, 3].

Наразі, українська економіка не здатна самотійно стримати падіння, спричинене нападом Росії, а тому потребує підтримки від партнерів.

Слід зазначити, що саме фінансова допомога від іноземних партнерів з перших днів війни допомогла економіці України впасти не так сильно, як це прогнозували аналітики на початку 2022 року. ВВП України у 2022 році знизився на 29% проти прогнозованих за різними оцінками від 33 до 45%.

З початку війни іноземні партнери надали Україні майже 170 млрд євро допомоги, яка включає як військову, фінансову та гуманітарну допомогу з боку урядів іноземних держав, так і допомогу міжнародних фінансових організацій [1].

Допомогу Україні надали 41 країна, зокрема країни-члени ЄС, інші члени G7, а також Австралія, Південна Корея, Туреччина, Норвегія, Нова Зеландія, Швейцарія, Китай, Тайвань, Індія та Ісландія. Серед міжнародних інституцій, підтримку від яких отримала Україна - Міжнародний валютний

фонд, Світовий банк та європейські інституції (Європейський фонд миру, Європейський інвестиційний банк, Рада ЄС, Європейська комісія) [4] (рис.1).

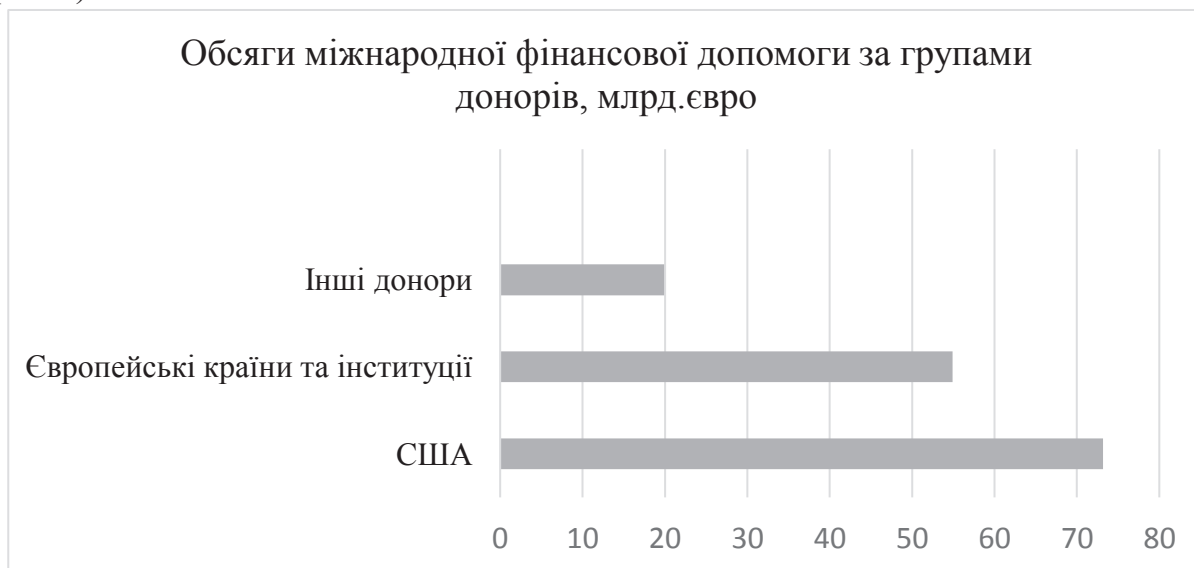

Рис. 1. Допомога Україні по групам донорів за період з 24.01.2022 по 15.01.2023 р.

Джерело: за даними [4].

Найбільшими донорами України є: США, Європейські інституції, Велика Британія, Німеччина, Канада, Польща, Франція, Нідерланди .

Фінансова підтримка західних партнерів допомогла Україні сформувати золотовалютні резерви, які вперше у 2023 році досягли історичного максимуму у більш ніж 40 млрд. дол. (рис. 2).

Рис. 2. Динаміка золотовалютних резервів України у 2023 році, млрд.дол.

Джерело: [5].

Збільшення золотовалютних резервів – це створення запасу міцності для економіки, фінансової подушки безпеки країни, яка надає поступові можливості зняття валютних обмежень та повернення до плаваючого валютного курсу, даючи позитивний сигнал іноземним партнерам, що у свою чергу має сприяти поживленню у сфері зовнішньої торгівлі та інвестицій,

Залучена міжнародна допомога спрямовується, у тому числі, на фінансування пріоритетних видатків держбюджету, зокрема соціальних та гуманітарних виплат.

Завдяки міжнародним програмам підтримки уряд України впроваджує політику, яка спрямована на підтримку фінансової стійкості. Це дає можливість поліпшити управління економічними процесами та зміцнити економічні позиції для сприяння довгостроковому зростанню та євроінтеграції у майбутньому.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi>
2. Скрипниченко М. І. Макроекономічні оцінки і прогнози повоєнного відновлення економіки України. *Економічна теорія*. 2022. № 2. С. 29–43. DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2022.02.029>
3. Rosola, U. V., N. Yu Hladynets, and M. M. Petrichko. Вплив війни на економіку України: макроекономічний аспект. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. Вип 19. Т.1. С. 226-234.
4. Kiel Institute for the World Economy. URL: <https://www.ifw-kiel.de/publications/the-ukraine-support-tracker-which-countries-help-ukraine-and-how-20852/>
5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/international-reservesallinfo/dynamics?startDate=01.10.2022&endDate=01.10.2023>